

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
*Політична свідомість працівника органів державної влади та місцевого
самоврядування*



ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-
наукового інституту ім. Ю.М.
Потебні ЗНУ

_____ Метеленко Н.Г.
(підпис) (ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 202_

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
*Політична свідомість працівника органів державної влади та місцевого
самоврядування*

підготовки магістра

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма *Публічне управління та адміністрування*
(назва)

спеціальності *281 Публічне управління та адміністрування*

галузі знань *28 Публічне управління та адміністрування*

**ВИКЛАДАЧ : Венгер Ольга Миколаївна, к.п.н., доц., доцент кафедри управління
та адміністрування ІННІ ім. Ю.М. Потебні ЗНУ**

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри управління та
адміністрування

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 202_
р.

Завідувач кафедри управління та
адміністрування

Погоджено
Гарант освітньо-професійної/
освітньо-наукової програми

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ В.Г. Воронкова
(підпис) (ініціали, прізвище)

2024 рік



Зв'язок з викладачем : кандидат політичних наук, доцент Венгер Ольга Миколаївна
E-mail: vengerolya14@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15899>

Телефон: 095-50-38-091

Інші засоби зв'язку: *Viber, Telegram* 095-50-38-091

Кафедра: Управління та адміністрування ІННІ ЗНУ, корпус 11, ауд. л326

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Політична свідомість працівника органів державної влади та місцевого самоврядування» є поглиблення знань про політику й політичну систему, засади вироблення й аналізу публічної політики, основи та технології прийняття управлінських рішень, національної безпеки з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, оцінювання політичних, соціальних, економічних та екологічних наслідків варіантів рішень, стратегування державотворчого процесу на вищому, центральному, регіональному та місцевому рівнях, розробку й реалізацію технологій державотворчої діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Політична свідомість працівника органів державної влади та місцевого самоврядування» є: розкриття методологічно-історичного аспекту пізнання політики і політичної свідомості; з'ясування сутності політичної системи, політичної свідомості та засвоєння понятійно-категоріального апарату пізнання політики і політичної свідомості; пізнання політичного процесу; аналіз політичної культури і з'ясування чинників оптимізації розвитку політичної свідомості в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції та подільного розгортання державотворчого процесу України.

У концептуальному, інформаційному і логічному плані цей курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Вступ до спеціальності», «Публічне управління», «Публічна служба», «Стратегічне управління та управління змінами», «Цифровий розвиток та електронна демократія» та ін.

Набуті при вивченні цієї дисципліни результати навчання та компетентності необхідні студентам для подальшого опанування, зокрема, дисциплінами вільного вибору студента в межах спеціальності та освітньої програми, при виконанні аналітичних досліджень під час виробничої та переддипломної практик, при написанні кваліфікаційної магістерської роботи, а також у подальшій професійній діяльності.



2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	1 -й	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	14 год.	2 год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	8 год.	2 год.
Самостійна робота	68 год.	86 год.
Консультації	<p><i>особисті</i> – вівторок, 15.00 – 16.00; <i>групові</i> – за затвердженим розкладом проведення консультацій. <i>Очно</i> (XI корпус, ауд. Л326), або <i>дистанційно</i>, за попередньою домовленістю, телефоном чи іншими засобами зв'язку (в т.ч. Zoom);</p>	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14740	

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
<p>Загальні компетентності: ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні. ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти. СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України. СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування. СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.</p>	<p>Методи: Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Словесні методи (лекція, пояснення, робота з підручником). Практичні методи (творчі завдання, контрольні, складання схем і алгоритмів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій). Дослідницький (самостійна робота, проекти).</p>



<p>Програмні результати навчання:</p> <p>PH01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.</p> <p>PH03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.</p> <p>PH05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.</p> <p>PH11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.</p> <p>PH15. Уміти вести державотворчу діяльність, стратегувати державотворчий процес на вищому, центральному, регіональному та місцевому рівнях, розробляти й реалізовувати технології державотворчої діяльності.</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, ситуаційно-практичний, із застосуванням інформаційно-комунікативних технологій).</p> <p>Контрольні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – теоретичне тестування за змістовим модулем; – виконання письмових практичних завдань, проблемно-орієнтованих кейсів за змістовим модулем.
--	---

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічно-історичний аспект пізнання політики і політичної свідомості.

Тема 1. Світоглядно-ціннісні засади аналізу політики та політичної свідомості. Сутність феномена політики і зміст поняття, що його позначає. Визначальні риси політики, її різновиди. Суб'єкт політики. Цілі і завдання політики. Типологія політики: види, сфери, напрями. Багаторівневність політики: наднаціональний, національний, регіональний і місцевий рівень, їх взаємодія. Сфери й засади внутрішньої і зовнішньої політики та їх характеристика. Політична наука й філософія. Світогляд та його історичні типи. Політична філософія: об'єкт і предмет дослідження.

Тема 2. Історія розвитку політичної думки та її філософська рефлексія. Біля витоків політичної філософії: Стародавній Схід та доба античності. Філософсько-політичні погляди мислителів Середньовіччя й доби Відродження. Філософсько-політична думка XVII – першої половини XIX ст. Розвиток політичної думки та її філософська рефлексія у другій половині XIX – XX ст.

Змістовий модуль 2. Понятійно-категоріальний апарат пізнання політики й політичної свідомості.

Тема 3. Основні поняття європейської політичної свідомості. Основні поняття філософії європейської політичної свідомості: «політичне буття» і «політична свідомість»; «політичний простір» і «політичний час»; «політична влада». Політична система. Політичні партії. Держава: поняття, ознаки, функції, різновиди. Державна політика і демократичне врядування. Зміст державної політики. Належне врядування: сервісна держава й місцеве самоврядування. Парламентаризм як підґрунтя політики народовладдя.

Змістовий модуль 3. Сутність та закономірності політичного процесу.

Тема 4. Політичний процес. Сутність і зміст політичного процесу. Джерела й рушійні сили політичного процесу. Необхідність і випадковість, можливість і дійсність у політичному процесі. Еволюція і революція, класи і нації у політичному процесі.



Доказова політика. Цикл вироблення політики – етапи формування й реалізації державної політики. Повноваження органів влади у формуванні і реалізації політики та участь громадськості. Політика як процес: затрати, результати, впливи і наслідки. Рішення щодо політики. Лідерство і цінності у формуванні політики. Результативність, ефективність і економічність політики. Прозорість і відкритість (публічність) процесу політики. Взаємодія влади, бізнесу й громадянського суспільства у формуванні й реалізації політики. Ресурси, механізми й інструменти політики. Національні інтереси, конфлікти і міжнародна взаємодія у політиці.

Змістовий модуль 4. Сутність політичної культури та чинники оптимізації розвитку політичної свідомості.

Тема 5. Політична культура. Феномен політичної культури. Традиції й новаторство у розвитку політичної культури. Підвищення рівня політичної культури як загальний критерій поступального розвитку політичної свідомості. Ідентифікація проблеми/питання для аналізу політики. Аналіз середовища політики і стейкхолдерів. Підстави для державного втручання. Обмеження політики. Бюджетування і ресурсне забезпечення політики. Показники успішності реалізації політики. Формулювання та порівняльний аналіз альтернативних варіантів політики. Аналітичні процедури на етапах моніторингу і оцінювання політики. Процедури аналізу політики. Види аналізу політики. Економічний, політичний і соціальний аналіз. Рекомендації щодо державної політики: підготовка аналітичних документів і презентація результатів аналізу політики.

Тема 6. Стан політичної культури та детермінанти оптимізації розвитку політичної свідомості в контексті європейської й євроатлантичної інтеграції та подільного розгортання державотворчого процесу України. Політична культура українського суспільства в контексті світового політичного процесу. Міжнародна безпека, основні загрози міжнародній безпеці. Цифрове врядування і політика. Політика європейської взаємодії і євроатлантичної співпраці. Унормування процедур аналізу політики в Україні та світі. Цифровізація аналізу політики і роль великих даних. Основні риси політичної культури сучасного українського суспільства. Публічна держава та глибинна держава. Вітчизна для народу України. Детермінанти оптимізації розвитку політичної свідомості сучасного українського суспільства. Національна безпека і безпекова політика. Стратегія національної безпеки України.

5. Теми лекційних занять

№ ЗМ*	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д ф.	з/дист ф.	
1	Лекція 1 Світоглядно-ціннісні засади аналізу політики та політичної свідомості	2	0,5	1 раз на 2 тижня
	Лекція 2 Історія розвитку політичної думки та її філософська рефлексія.	2		1 раз на 2 тижня
2	Лекція 3 Основні поняття європейської політичної свідомості.	4	1	1 раз на 2 тижня
3	Лекція 4 Сутність та закономірності політичного процесу.	2		1 раз на 2 тижня
4	Тема 5. Політична культура.	2	0,5	1 раз на 2 тижня
	Тема 6. Стан політичної культури та детермінанти оптимізації розвитку політичної свідомості в контексті європейської й євроатлантичної інтеграції та подільного розгортання державотворчого процесу України.	2		1 раз на 2 тижня
Разом:		14	2	
* <i>Плани проведення лекційних занять наведені в СЕЗН ЗНУ</i> https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14740				



6. Теми практичних занять

№ ЗМ*	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д ф.	з/дист ф.	
1	Практичне заняття 1 <i>Методологічно-історичний аспект пізнання політики і політичної свідомості.</i>	2	0,5	2 тиждень
2	Практичне заняття 2 <i>Понятійно-категоріальний апарат пізнання політики й політичної свідомості.</i>	2	0,5	4 тиждень
3	Практичне заняття 3 <i>Сутність та закономірності політичного процесу.</i>	2	0,5	6 тиждень
4	Практичне заняття 4 <i>Сутність політичної культури та чинники оптимізації розвитку політичної свідомості.</i>	2	0,5	8 тиждень
Разом:		8	2	
* Плани проведення практичних занять наведені в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14740				

7. Самостійна робота

№ ЗМ*	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Методологічно-історичний аспект пізнання політики і політичної свідомості.	16	22
2	Понятійно-категоріальний апарат пізнання політики й політичної свідомості.	17	21
3	Сутність та закономірності політичного процесу.	17	22
4	Сутність політичної культури та чинники оптимізації розвитку політичної свідомості.	16	21
Разом:		68	86
* Питання для самостійної підготовки та виконання індивідуальної роботи (у вигляді контрольної роботи) наведені в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14740			



8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ ЗМ	Поточні контрольні заходи (ПКЗ)		Критерії оцінювання	Усього балів
	вид ПКЗ	зміст ПКЗ		
1	2	3	4	5
1	ТЗ №1 - Опитув.	<i>Питання для підготовки: Методологічно-історичний аспект пізнання політики і політичної свідомості.</i>	<i>Опитування проводиться під час лекційних занять з метою стимулювання системного та креативного мислення у студентів (до 5 балів)</i>	5
	ПЗ 1 - Підготовка тем доповідей	ПЗ №1 у формі дискусійного обговорення проблемних питань з тематики змістового модуля.	Завдання ПР оформлюється у вигляді презентації. Бальна оцінка залежить від повноти та змістовності доповіді, враховує системність і креативність відповідей на запитання - до 10 балів	10
Усього за ЗМ 1	2			15
2	ТЗ №2 - Тест	<i>Питання для підготовки: Понятійно-категоріальний апарат пізнання політики й політичної свідомості.</i>	<i>Тестові питання оцінюються: «правильно»/«неправильно» (вірною є лише один з альтернативних варіантів відповідей) - до 5 балів</i>	5
	ПЗ №2 - ПР Вирішення практичних завдань	ПЗ №2 «Топ-5 проблем державної політики України крізь призму філософсько-політичних ідей минулих епох»: виділіть п'ять актуальних проблем державної політики України, проаналізуйте шляхи їх вирішення, використовуючи філософсько-політичні ідеї мислителів минулих епох.	ПЗ №2 Завдання ПР оформлюється у вигляді текстового файлу. Бальна оцінка залежить від повноти, правильності відповіді та ґрунтованості висновків - до 10 балів	10
Усього за ЗМ 2	2			15
3	ТЗ №3 - Тест	<i>Сутність та закономірності політичного процесу.</i>	<i>Тестові питання оцінюються: «правильно»/«неправильно» (вірною є лише один з альтернативних варіантів відповідей) - до 5 балів</i>	5
	ПЗ №3- ПР Підготовка тем доповідей	ПЗ №3 Проведіть концептуалізацію політичного процесу в сучасній Україні, виявіть його специфіку, розкрийте систему його рушійних сил в масштабах країни та	ПЗ №3 Завдання ПР оформлюється у вигляді презентації. Бальна оцінка залежить від повноти та змістовності доповіді, враховує системність і креативність відповідей на запитання - до 10 балів	10



		регіону вашого проживання.		
Усього за ЗМ 3	2			15
4	ТЗ №4 - опитування	<i>Питання для підготовки: Сутність політичної культури та чинники оптимізації розвитку політичної свідомості.</i>	<i>Опитування проводиться під час лекційних занять з метою стимулювання системного та креативного мислення у студентів (до 5 балів)</i>	5
	ПЗ №4- ПР Підготовка тем доповідей	ПЗ №4 Проведіть соціально-політичне публічно-управлінське рекогностування сучасної Української держави, виявіть чинники оптимізації розвитку її життєдіяльності в умовах воєнного стану та повоєнного оновлення.	ПЗ №4 Завдання ПР оформлюється у вигляді презентації. Бальна оцінка залежить від повноти та змістовності доповіді, враховує системність і креативність відповідей на запитання - до 10 балів	10
Усього за ЗМ 4	2			15
Усього за ЗМ 1-4	8			60

Підсумковий семестровий контроль

Форма	Підсумкові контрольні заходи (ПСКЗ)		Критерії оцінювання	Усього балів
	вид ПСКЗ	зміст ПСКЗ		
Залік	<i>Теоретичне завдання №1: Тестування</i>	Теоретичне завдання №1 у форматі комплексного тесту, до якого включено 10 питань з усіх змістових модулів. Тест передбачає відповідь на теоретичні питання.	<i>Тестові питання оцінюються: «правильно»/«неправильно» (вірною є лише один з варіантів відповідей). Правильна відповідь оцінюється у 1 бал, неправильна - у 0 балів.</i>	10
	<i>Практичні завдання №2-3: Виконання індивідуального завдання</i>	Індивідуальне письмове завдання виконується у вигляді реферату і включає в себе перелік питань та практичних завдань згідно з планом практичних завдань у розділі «Індивідуальне письмове завдання» та передбачає теоретичну й практичну частини. У теоретичній частині студент повинен дати відповіді на одне запитання. Відповіді повинні бути конкретними і одночасно охоплювати сутність поставлених запитань. Обсяг до 6 сторінок А4. Times New	Кожне з двох завдань оцінюється максимум у 15 балів з урахуванням повноти відповідей на запитання, логічності побудови відповіді, аргументованості наведених висновків.	30



		Roman, 14 pt, 1,5 інтервал. До практичної частини належить аналіз та обґрунтування бачення студента можливих шляхів вирішення проблемних питань.	
Усього за ПСКЗ	3		40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Бакуменко В. Д. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. М-во культури України. Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Ліра-К, 2019. 256 с.
2. Даниленко А. С., Юхименко П. І., Сокольська Т. В. Публічне адміністрування : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2020. 288 с.
3. Державна політика: аналіз та механізми впровадження: конспект лекцій / Укладачі: В. П. Садковий, С. М. Домбровська, І. М. Лопатченко, А. В. Антонов. Х.: НУЦЗУ, 2019. 65 с.
4. Карташов Є. Г. Основи публічного управління та антикорупційна діяльність: навч. посіб. Київ : Освіта України, 2020. 304 с.
5. Лазор О. Д., Лазор О. Я., Юник І. Г. Основи публічного управління та адміністрування. Київ : Ліра-К, 2019. 268 с.
6. Тихоненков Д. А. Історія держави і права зарубіжних країн : відповіді на екзаменаційні питання : навч. посібник. Харків : Право, 2020. 248 с.
7. Хрідочкін А.В., Віхляєв М.Ю., Макушев П.В. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Київ : Гельветика, 2021. 604 с.

Додаткова:

8. Актуальні питання формування та розвитку громадянських компетентностей в Україні : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю «Розвиток громадянських компетентностей в Україні» (Київ, 17-18 березня 2016 р.) / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, Н. Г. Протасової, Ю. О. Молчанової. К. : НАДУ, 2016. 308 с.



9. Афонін Е. Державна політика і демократичне урядування: становлення та взаємовплив: підручник : підручник. Київ : К.І.С., 2016. 264 с.
10. Бутченко Т. І. Соціально-політичне проектування: проблема взаємозв'язку суспільних потреб і державних інтересів : монографія. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2011. 280 с.
11. Воловик В. І. Політична філософія : навч. посіб. для ВНЗ. Запоріжжя : Просвіта, 2012. 182 с.
12. Громадянські компетентності у професійній освіті державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: збірник методичних матеріалів для системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування / за заг. ред. Н. Г. Протасової, Ю. О. Молчанової. К. : НАДУ, 2016. 308 с.
13. Державна політика: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю.В. Ковбасюк (голова), К.О. Ващенко (заст. голови), Ю.П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.: НАДУ, 2014. 448 с.
14. Державна політика і демократичне урядування: становлення та взаємовплив: підручник / авт. кол.: Е.А. Афонін, Т.В. Бельська, Я.В. Бережний та ін. ; за заг. ред. В.А. Ребкала, В.В. Тертички, В.А. Шахова. К.: «К.І.С.», 2016. 264 с.
15. Дзвінчук Д.І., Малімон В.І. Вступ до спеціальності: курс лекцій. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. 172 с.
16. Дегтяр А. О. Прийняття державно-управлінських рішень у соціальній сфері [монографія] / О. А. Дегтяр. Харків : САМ, 2014. 252 с.
17. Воронкова В. Г., Фурсін О. О., Сапа Н. В. Соціально-орієнтоване державне управління : монографія. Запоріжжя : ЗДІА, 2011. 256 с.
18. Смельянов В. М., Євтушенко О. Н., Андріяш В. І. Державне управління: у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. 336 с.
19. Заїка О. Техніка адміністративної діяльності : навч. посіб. Запоріжжя : КПУ, 2017. 356 с.
20. Краснокутський О. В. Взаємозв'язок політичної та правової свідомості: проблема формування ідеології державотворення: монографія. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2014. 428 с.
21. Марченко В. В. Конституційно-правовий статус уряду в країнах ЄС : (на прикладі Франції, Федеративної Республіки Німеччини, Іспанії) : монографія. Нац. юр. академія України ім. Ярослава Мудрого Київ : Прав. єдність, 2010. 216 с. 13
22. Основи стратегічного прогнозування політичних ситуацій та процесів: навч. посіб. / за заг. ред. М. А. Лепського. 2-ге вид. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 463 с.
23. Політична освіта публічних службовців в Україні / Ю. Лихач (кер. авт. кол.) та ін. ; за заг. ред. Н. Алюшиної. Київ : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2020. 199 с.
24. Прокопенко Л. Л. Процес європеїзації та його вплив на публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2011. 124 с.
25. Публічне управління та адміністрування: словник-довідник М-во освіти і науки України, Чернігів. нац. технолог. ун-т ; уклад.: О. М. Руденко та ін.. Київ : Кондор, 2016. 178 с.
26. Публічне управління: термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.
27. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід : монографія / за заг. ред. Сергія Чернова та ін. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 606 с.



28. Реформа державної служби у питаннях та відповідях: практичний посібник для керівників служб управління персоналом / [М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, А. Кукуля, І. Роцин, О. Романюк, А. Астапов ; за заг. ред. К. Ващенко]. К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2016. 176 с.

29. Реформа системи державного управління та місцевого самоврядування в Україні : стан, виклики, перспективи здійснення : наук. доп. / авт. кол. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2018. 180 с.

30. Сарторі Д. Порівняльна конституційна інженерія. Дослідження структур, мотивів і результатів / пер. з 2-го англ. вид. О. І. Мороз ; наук. ред. І. А. Грицяк. Київ : АртЕк, 2001. 212 с.

31. Світові моделі державного управління: досвід для України / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. В. Загороднюка, П. І. Крайніка, Х. М. Дейнеги. 2-ге вид. Київ : НАДУ, 2015. 612 с

32. Теорія парламентаризму : навчальний посібник / М. А. Бучин, У. В. Ільницька, Л. О. Кучма, Я. Б. Турчин. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. 392 с.

33. Трофанчук Г. Історія держави та права України Київ : Юрінком Інтер, 2019. 586 с.

34. Classics of Public Administration. Eighth Edition / edited by Jay M. Shafritz, Albert C. Hyde. Boston : CENCAGE Learning, 2017. 627 p.

35. Hague R., Harrop M., McCormic J. Comparative Government and Politics. 11 Edition. London, RED GLOBE PRESS, 2019. 381 p.

36. Schmitt Carl Constitutional theory / translated and edited by Jeffrey Seitzer; foreword by Ellen Kennedy. London : Duke University Press Durham, 2008. 468 p.

Інформаційні джерела:

1. Абетка політична. Держава та політика: навчальний посібник. За наук. ред. док. наук держ. упр. О. В. Радченка, Редактор-упорядник М. Д. Городок, [автори-упоряд. А. В. Карташов, О. В. Радченко, В. Ю. Стасюк, О. Г. Солонтай, С. В. Геращенко, А. В. Поліщук], вид. 11-е, доп. і перероб. Київ: 2016. 372с. URL: <http://surl.li/mkhwj>
2. Борщевський В.В., Василиця О.Б., Матвеев Є.Е. Публічне управління в умовах воєнного стану: інституційні трансформації, стратегічне планування та механізми розвитку. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2022. № 2 (76), С. 30-35. URL: <http://pa.stateandregions.zp.ua/>
3. Венцель В. Європейська система місцевого самоврядування та український контекст. 2021. URL: <https://decentralization.gov.ua>
4. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
5. Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки: затверджено Указом Президента України від 27 вересня 2021 року № 487/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#n17>
6. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2493-14> 11. Рекомендація No. R (2000) 10 Комітету Міністрів державам-членам: Щодо кодексів поведінки держслужбовців, яку прийнято на 106 сесії Комітету Міністрів Ради Європи URL: <https://www.acrc.org.ua/>
7. Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р. № 831-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>



10. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер викладання дисципліни «Політична свідомість працівника органів державної влади та місцевого самоврядування» передбачає обов'язкове відвідування занять, на яких відпрацьовуються практичні завдання. Студенти, які з поважних причин були відсутні на цих заняттях згідно встановленому графіку (за розкладом), обов'язково виконують ці завдання (практичні роботи), які розміщені на платформі Moodle СЕЗН ЗНУ.

Політика академічної доброчесності. Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. До студентів, у роботах (домашні контрольні роботи, письмові самостійні завдання тощо) яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем). Під час виконання заходів контролю (модульних тестів, іспиту) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано.

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle СЕЗН ЗНУ. Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Окрім цього, робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень - надсилайте свій запит (у листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи) на електронну адресу vengerolya14@gmail.com Відповіді на «штатні» запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. У разі, якщо ваше питання потребує термінового розгляду, позначте у «Темі» електронного листа «Важливо».



ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методіку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів:



понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою:
moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю

<https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ:

<http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):

<http://sites.znu.edu.ua/confucius>